

Vinnare Svenska Fotobokspriset 2022_4

Text: Moa Abrahamsson

Övriga nominerade Svenska Fotobokspriset 2022_10

Text: Moa Abrahamsson

Samtliga inlämnade bidrag till Svenska Fotobokspriset 2022_26

Essä_35

Text: Sara Abdollahi

Samtliga vinnare, nominerade och jurymedlemmar Svenska Fotobokspriset 1996–2021_38

Svenska Fotobokspriset delas ut av Fotoförfattarna inom Svenska Fotografers Förbund. Priset är öppet för alla fotoböcker. Till 2022 års pris anmäldes närmare 100 böcker. En oberoende jury om fem personer nominerar fem böcker, varav en är vinnaren. Vinnande fotograf erhåller ett stipendium på 40 000 kronor, övriga nominerade får 10 000 kr var. Priset delades 2022 ut för 26:e gången.

Läs mer på: www.svenskafotobokspriset.se

Fotoboken är en dynamisk domän som ständigt uppfinner sig själv. I boken är bildens yta direkt tillgänglig och fotografiets närvaro blir förkroppsligat till ett komplext och sammanhängande verk med tyngd, materialitet och påtaglighet.

Vid de 26 tillfällen som Svenska Fotobokspriset delats ut har många fotoböcker, fotografer, formgivare och förlag prisats. Nytt för 2022 är att vi producerar filmer om alla nominerade fotoförfattare och deras böcker för att sprida och stärka den fotografiska litteraturens ställning ytterligare.

Svenska Fotobokspriset instiftades 1996 av Fotoförfattarna inom Svenska Fotografers Förbund, för att stimulera svensk fotoboksutgivning. Fotoförfattarna bildades 1972 för att ge fotoboksproducerande fotografer större möjligheter att verka strategiskt och kollektivt för att stärka den fotografiska litteraturens ställning. Verksamheten gynnar fotografer både inom och utom förbundet, som ägnar sig åt bokutgivning och skapar innehåll till litteratur.

Att delta med sin bok i Svenska Fotobokspriset är sedan länge en självklarhet för svenska fotoboksproducerande fotografer. Fotoförfattarna använder priset för att lyfta både det allmänna och specifika intresset för fotoboken genom att böckerna turnerar på svenska bibliotek, konsthallar och museer. I utställningen är böckerna tillgängliga så att man kan bläddra, läsa och känna.

Intresset för fotoboken som konstform är fortsatt stort. Det har medfört att vi i Fotoförfattarna är medarrangörer vid festivaler och samarrangerar föreläsningar, bokcirkel och workshoppar runt om i landet för att synliggöra fotoförfattarnas betydelse och fotobokens möjligheter.

Till årets Svenska Fotobokspris kom det in närmare 100 fotoböcker. De flesta är utgivna på mindre förlag eller utgivna av fotografen själv på eget förlag, andra har givits ut på etablerade förlag, både svenska och utländska. I flera fall intar fotoboken en politisk ståndpunkt som försvarar utbildning, ansvar, ekologi, mångfald eller social rättvisa. Tron på att en bok kan förändra livets gång och vara en mellanhand för konst, idéer eller historia lever vidare.

Annika Thörn Legzdins
Ordförande Fotoförfattarna
Svenska Fotografers Förbund

Björn Larsson är en konstnär och pedagog baserad i Stockholm. Hans arbeten och tematik behandlar nation och nationalitet sett genom berättelser om natur och landskap. Han använder ofta olika dokumentära strategier och fotografering är ett viktigt redskap såväl som ett ämne i sig. Bland hans publikationer finner vi *Stentrollens olösta gåta* (med Mats B), *Mitt i naturen* (2006), *Brandplats 3* (2013), *49/51* (2016) och *Ett år i Sverige – buskörningar, bilbränder och slaktplatser* (2018).

Sara Abdollahi är litteraturkritiker och essäist. Hon har tidigare varit chefredaktör för Författarförbundets tidskrift *Författaren*. I dag medarbetar hon på GP Kultur och SvD Kultur. Abdollahi är också redaktionsmedlem på SITE och ledamot av bedömningskommittén för Nordiska rådets litteraturpris.

Fredrik von Zweigbergk har förestått Göteborgs konstmuseums bokhandel i tjugo år. Bokhandeln har sedan starten försökt att ha ett ambitiöst sortiment av fotoböcker – något som Nan Goldin uppmärksammande när hon stod framför hyllorna och utropade: »I could die happy in here!«

Helene Schmitz är fotograf. Hennes senaste serie *Thinking like a mountain* kan betraktas som meditationer över hur upplysningens tänkande manifesterar sig i vår tids landskap. Schmitz har också gjort ett stort antal utställningar i Sverige och internationellt. Förra året hade hon en separatutställning på Fotografiska i New York. Schmitz konstnärskap har också legat till grund för flera prisbelönda böcker där hon har samarbetat med författare, filosofer och idéhistoriker; *Blow up* (2003) och *Ur regnskogens skugga* (2012)

nominerades till Augustpriset. Hennes senaste bok *Thinking like a mountain* publicerades 2018.

Lars Epstein jobbade som anställd (omväxlande fotograf och skrivande journalist) på Dagens Nyheter åren 1973 till 2008. Sedan pensioneringen har han dagligen (nästan) bloggat om allehanda företeelser i Stockholm på DN:s och sin egen Facebooksida. Fick Stockholms stads kulturpris i fotografi (Lennart af Petersenspriset) 2017. Gav 2021 ut fotoboken *Epsteins Stockholm* med svartvita bilder tagna huvudsakligen under 1960-talet.

FOTO: ANNELI NGARDS

The bird project 2006–2017

av Erik Berglin

The bird project 2006–2017
Erik Berglin
Formgivare: Lundgren+Lindqvist
Redaktör: Andreas Friberg Lundgren
Format: 207 x 280 mm
Antal sidor: 208
Vikt: 1 033 g
Upplaga: 500 ex
Tryck: Göteborgstryckeriet
Utgivningsår: 2020
LL'EDITIONS

Juryns motivering _I sällskap med en kamera, väldigt många fåglar och en rejäl burk klister tas läsaren med på en jordenruntresa. Fåglarnas individualitet, variationer och häpnadsväckande uppenbarelser hänför oss trots att eller just på grund av att samtliga bilder är inskannade från andra fotografers böcker, frilagda med sax och uppklistrade på elskåp, väggar och betongfundament i städer när och fjärran. Erik Berglin utvecklar i denna fantastiska bok vad en fotografisk praktik i gatumiljö kan vara. Men han utvecklar också vad en naturfotografisk praktik kan vara i en samtid där naturens agens och subjektivitet är ett allt mer angeläget ämne för oss alla.

Boken är ett egensinnigt självständigt verk, formgiven som en färgsprakande vackert slipad diamant och är i likhet med hela arbetet, tankeväckande, lekfullt och genreöverskridande. Samtidigt är boken också ett dokument som sammanfattar en djärv gatukonst och ger den kostymen den förtjänar.

Erik Berglin (1980) är konstnär med fotografi som sitt medium. Hans vinnande bok *The Bird Project 2006–2017* är en hommage till den berömda ornitologen JJ Audubon och hans bok *The birds of America* från 1838, innehållande illustrationer av fåglar i skala 1:1. Med inspiration från JJ Audubon och med hjälp av gamla ornitologiska böcker, inhandlade på antikvariat och lånade på bibliotek, har Erik Berglin skannat, redigerat och varsamt klippt ut fågelbilderna i naturlig storlek för att sedan placera dem i tolv städer över hela världen. Varje fågel fick en noga utvald plats som Berglin dokumenterade med dokumentärfotografens blick och med naturfotografens zoom-objektiv.

»Redan innan jag upptäckte Audubons bok hade jag tillsammans med John Skoog börjat sätta upp fåglar i Göteborg. Att det blev just fåglar hade mycket att göra med deras poetiska och mångfacetterade symbolik. De kan signalera allt från skräck till fred, romantik och frihet. Många fåglar rör sig fritt i världen utan att ta hänsyn till territorier eller gränsdragningar. Genom att låta exotiska arter dyka upp på nya platser ges också en bild av vår planet som en enda stor lekplats«, säger Erik Berglin.

Precis som JJ Audubons *The birds of America*, bestämde sig Erik Berglin för att låta projektet ta tolv år. Ambitionen var både storslagen och naiv när han började, 26 år gammal, med en tanke att klistra upp ett exemplar av varje fågelart. En omöjlighet naturligtvis, men totalt blev det 4 982 stycken. Städerna som Berglin besökte var Berlin, Casablanca, Göteborg, New York, London, Madrid, Malmö, Buenos Aires, Reykjavik, Tel Aviv, Rio de Janeiro och slutligen Stockholm. Den sista fågeln, en färgsprakande afrikansk smaragdhök (*Chrysococcyx Cupreus*), hittade sin plats på ett elskåp på Hornsgatan i Stockholm en kall decemberdag 2017. Då hade han burit med sig den i flera år utan att hitta en lämplig plats, vilket visar med vilken dedikation och noggrannhet han tog sig an projektet.

Fotoboken *The bird project 2006–2017* är en fristående dokumentation av Erik Berglins gatukonstprojekt. De 101 bilderna i boken är tryckta i en komplex process där de vanliga CMYK-färgerna har ersatts

med fluorescerande färger. Ett index i slutet av boken presenterar samtliga fåglar med deras latinska namn. I övrigt finns inga beskrivningar och texter i boken, vilket lämnar upplevelsen till betraktaren, precis som för de som upptäcker fåglarna i staden.

Erik Berglin hittade tidigt till fotografi genom fotoböckerna på biblioteket hemma i Sundsvall. Intresset fick honom att söka till fotogymnasiet i samma stad och vidare till Högskolan för fotografi i Göteborg. I dag arbetar Berglin främst med fotografi i

en utvidgad kontext, både med ingrepp i det offentliga rummet och genom att göra fotografier med algoritmer. Han har mottagit ett tjugotal stipendier och finns bland annat representerad på Musée de l'Élysée i Schweiz, Hasselblad Center, Göteborgs museum, Sundsvalls museum och Statens konstråd. *The bird project 2006–2017* är utgiven på LL'editions och tryckt på Göteborgstryckeriet. Boken är Erik Berglins första.

FOTO: SJÄLVPORTRÄTT

Hulls av Monika Macdonald

Hulls
Monika Macdonald
Formgivare: Greger Ulf Nilson
Format: 194 x 248 mm
Antal sidor: 72
Vikt: 500 g
Upplaga: 700 ex
Tryck: Printon, Tallinn
Utgivningsår: 2020
ANDRÉ FRÈRE ÉDITIONS

Juryns motivering *Hulls* är ett samlat verk bestående av manskroppar vars positioner och rörelser utmanar den konventionella skönheten som koncept. Titeln anspelar på massa, kött och benstomme hos både människor och djur. Det prövande tilltalet lämnar läsaren med en mängd frågor: Vad är skönhet och äckel? Vad är yta och djup? Vem tittar på vem? Traditionellt har det varit en man som tittar på kvinnan, Monika Macdonald gör här tvärtom.

Stilmässigt ansluter sig konstnären till en tradition inom bildkonsten från Rembrandt till Lucian Freud, men gör något helt eget. Fotografierna är stiligt placerade på pappret, professionellt lekfulla, och kan tolkas både konceptuellt och intuitivt omedelbart. Genom att varva en ömsint och brutal bild av den manliga kroppen fångad i oväntade hållningar upphöjer Macdonald på ett suggestivt och fascinerande sätt verkligheten.«

Monika Macdonald (1969) är fotograf med måleri som största inspirationskälla. Kameran får dock aldrig följa med i vardagen, utan är verktyget i skapandeprocessen. I sin senaste bok *Hulls* undersöker hon vad som är maskulint, med en blinkning till 1700- och 1800-talskonstens dramatiska målningar. Genom att porträttera män i iscensatta sekvenser har hon utforskat vad tillhörighet kan vara och letat efter det okontrollerbara och sköra i varandet. *Hulls* betyder skrov eller skal, en titel som beskriver de ofta surrealistiskt porträtterade männen som just skal, där motivet är kroppen och huden, snarare än individen.

Upprinnelsen till *Hulls* var Monika Macdonalds tankar och nyfikenhet på den romantiska bilden av män. Hon ville hitta den manliga sårbarheten som sällan får komma fram.

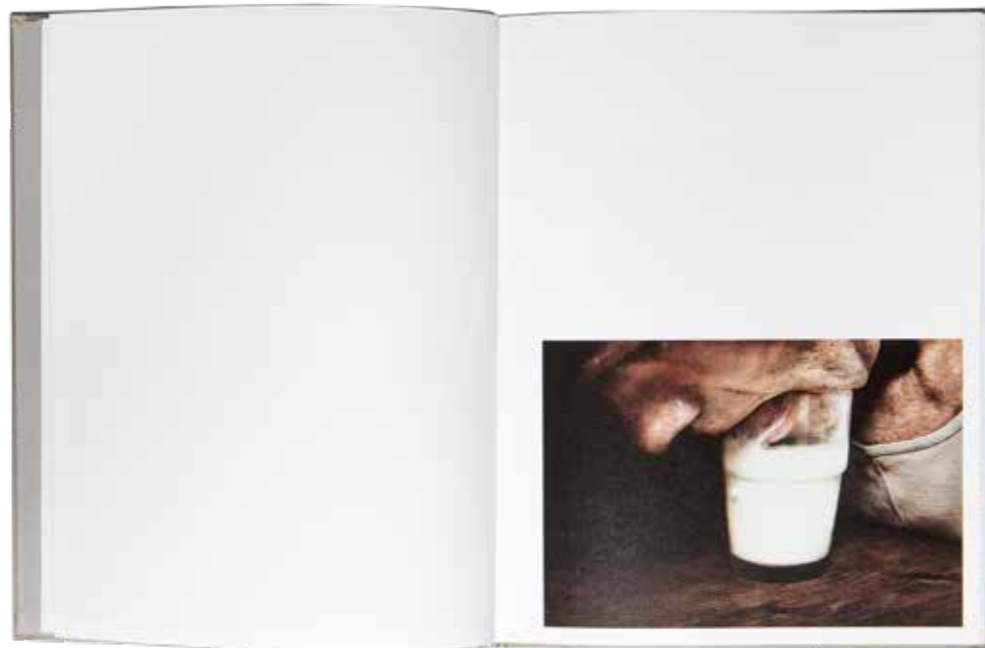
Männen i Monika Macdonalds bok är nakna utan att vara kroppsligen nakna. De visar huden som ett skal i en lek framför kameran. Men det handlar aldrig om kön eller sexualitet, utan om gränslöshet. Trots hennes ibland påträngande närhet vid fototillfällena, har hon fått männen att inte bry sig om kameran i rummet, något som hon tror varit avgörande i processen.

»Jag ville porträttera en nakenhet som inte är kroppslig, något jag endast kunde hitta i svulstiga målningar från 1700- och 1800-talen. För männen jag fotograferade blev den största utmaningen att vara orädd framför kameran och ge tillgång till det oskuldsfulla, till ensamheten, det drömska och det lite vanvettiga. Allt i ett avskalat tillstånd bortom gränssättningar«, säger Monika Macdonald.

Monika Macdonald kommer från Stockholm där hon också bor och verkar. Hon är utbildad på Kulturama där läraren Nina Korhonen förmedlade kunskapen och tålmodet att hålla i något som varar längre än ett knäpp med kameran. Efter utbildningen började Macdonald sin fotografiska bana som reportagefotograf i London. Väl tillbaka i Sverige 2007 bjöd Anders Petersen in henne till sin studio där hon började arbeta med egna projekt, vilket också blev startskottet för hennes konstnärliga resa inom fotografi.

Hulls är Monika Macdonalds andra fotobok. Boken lanserades tillsammans med en soloutställning på Galerie VU' i Paris. Bilder ur serien finns även med i utställningen *Nude* på Fotografiska, New York. Hon finns representerad på Moderna museet och Galerie VU'. Tidigare soloutställningar har bland annat visats på Kehrer Galerie i Berlin och Fotografiska, Stockholm.

Ghost witness av Mårten Lange

Ghost witness
Mårten Lange
Formgivare: Lewis Chaplin,
Sarah Piegay Espenon
Format: 233 x 340 mm
Antal sidor: 168
Vikt: 1 150 g
Upplaga: 1 500 ex
Tryck: Robstolk, Amsterdam
Utgivningsår: 2020
LOOSE JOINTS

Juryns motivering_ Ett imponerande verk om det samtida stadslandskapet i en utsökt formgiven bok. *Ghost witness* är ett porträtt av stadens expansion där människans närvaro och relation till det levande gått förlorad. Lange har fotograferat i Kinas största städer, där de få människor man skimtar på bilderna är reducerade till anonymiserade tecken. För vem är dessa städer byggda och vad representerar de blänkande, reflekterande vertikala byggnadsverken förutom makt och rikedom? Vad är människans plats och funktion? Lange har ett exakt och raffinerat formspråk som närmar sig det skulpturala och abstrakta. Fotografiernas strama skönhet i kombination med den känsla av obehag de framkallar gör *Ghost witness* till ett spännande verk med många bottnar.

Mårten Lange (1984) arbetar med fotografi, främst i bokform. Fotoboksprisnominerade *Ghost witness* är Mårten Langes berättelse om Kina. Om ett land som rusar mot framtiden med det förflutna i följe. Arbetet började under en tremånadersvistelse i Shanghai där Lange under långa promenader upptäckte diffusa silhuetter av höghus och industrier gömda bakom dimma och smog. Överallt pågick samtidigt ett ständigt byggande som rensade bort det gamla för att ge plats för det nya. Det var den science fiction-artade känslan som Shanghai förmedlade som fångade hans uppmärksamhet. I vissa ljus såg hela staden ut att ligga under vatten.

I *Ghost witness* utforskar Lange kontrasten mellan rationell stadsplanering och det pågående urbana livet, skildrat genom tjocka luftföroreningar i skenet från solnedgångar, morgondis eller från storstadens många LED-lampor.

»Jag fångades av den spöklika stämningen som uppstod både visuellt och i den tydliga iveren att undanröja det förflutna. Den hastiga takten i jakten på den kinesiska drömmen och ett kapitalistiskt ideal gav samtidigt en känsla av att det gamla ändå stannat kvar för att hemsöka invånarna. Det är den atmosfären jag har försökt fånga i mina fotografier«, berättar Mårten Lange.

De svartvita bilderna i *Ghost witness* är fotograferade i sex olika städer i Kina under 2018 och 2019. Projektet startade i Shanghai, men fascinationen över den snabba expansionen lockade Mårten Lange att fortsätta sin dokumentation på fler platser i landet. Några av byggnaderna känns igen, däribland Shanghai World Financial Center, men i övrigt är skyskrapor, byggnader och gator anonyma.

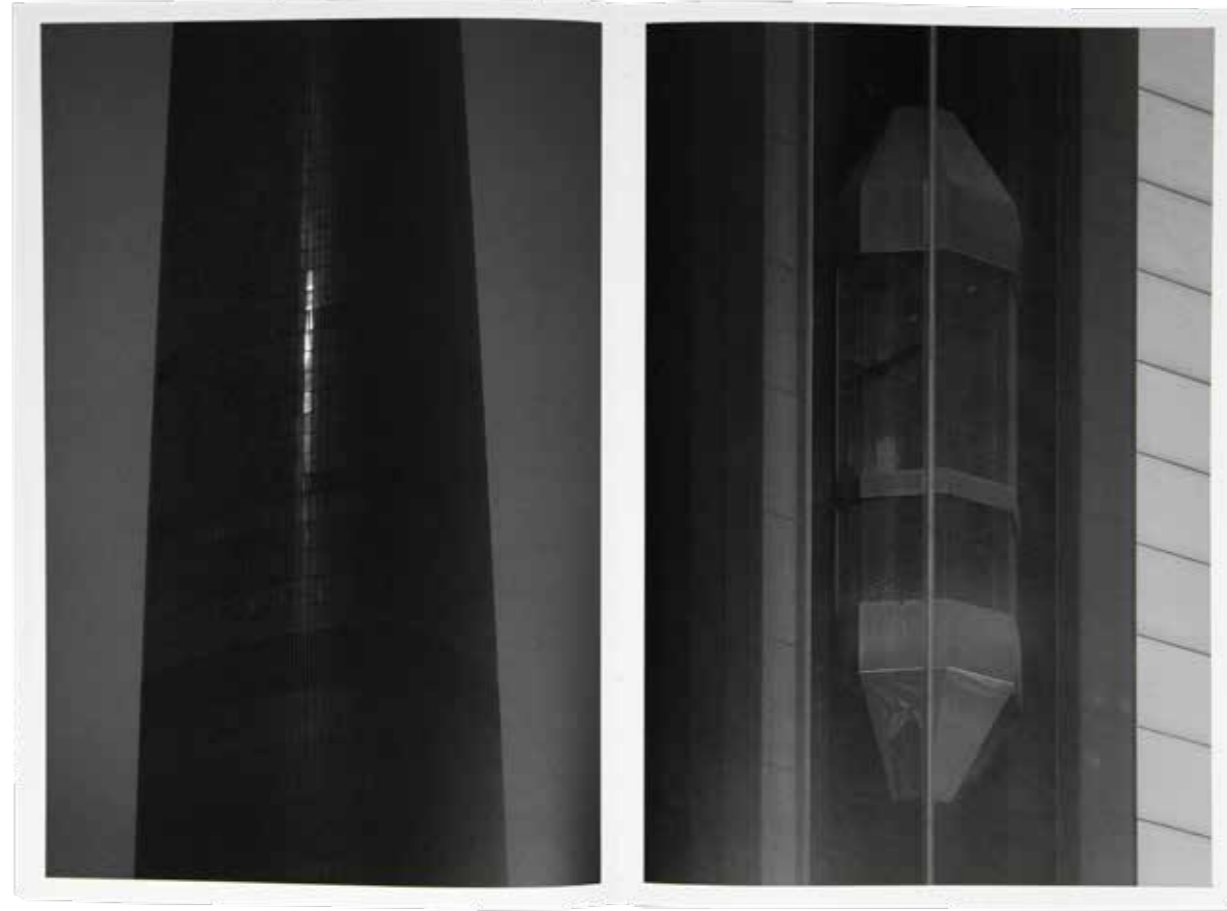
Med ett koncentrerat bildspråk har Lange valt att låta fotografierna stå för sig själva i boken, utan text, och därmed ge utrymme för betraktaren att skapa sin egen uppfattning.

Mårten Lange kommer ifrån Göteborg där han också utbildade sig på Högskolan för fotografi. Under flera år har han bott och verkat i Berlin men flyttade 2021 tillbaka till Sverige och bor numera i Malmö. I Langes arbeten är det genomgående fotoboken som ligger till grund för skapandet och hans projekt handlar ofta om naturen, teknologi och livet i stora städer. *Ghost witness* är Mårten Langes tionde fotobok och den andra att bli nominerad till Svenska Fotobokspriset.

FOTO: SJÄLVPORTRÄTT

Åtta pappershändelser

av Karl-Johan Stigmark

Åtta pappershändelser

Karl-Johan Stigmark
Textförfattare: Ulf Karl Olov Nilsson,
Emma Kihl, Jesper Olsson
Formgivare: Karl-Johan Stigmark
Redaktör: Carl Johan Erikson
Format: 210 x 225 mm
Antal sidor: 108
Vikt: 618 g
Upplaga: 700 ex
Tryck: Livonia Print, Riga
Utgivningsår: 2020
FAS PUBLISHING SE

Juryns motivering_För att uppleva en fotobok behöver den hanteras. Den behöver öppnas, bläddras igenom framlänges och baklänges, vägas i handen, dess sidor beröras och doftas på. Våra sinnen lockas fram när vi slår upp bokens pärmar. Papprets fenomenologi utgör temat för Karl-Johan Stigmarks *Åtta pappershändelser*. Här möter vi papper som viks och prasslar, svävar, flyter, absorberar, rivs, används, stryks, tummas, bearbetas, greppas, hållslås.

Dess lekfullhet, intellektuella rörlighet och sinnlighet gör *Åtta pappershändelser* till en fotobok, som vi gärna hanterar och utbyter tankar med.

FOTO: SJÄLVPORTRÄTT

Karl-Johan Stigmark (1965) arbetar med förstärkningar av minimala skeenden i olika rum gestaltade som självständiga fotografier. Hans konst har genom åren utmärkts av blicken för det outhärdligt vanliga som ofta fått samsas med förändring i en konstnärlig »happening«. Han ger sig på de ting som tycks obetydliga i vardagen, saker eller rester i tillvaron som vi sällan tar notis om. I sitt konstnärskap vill Karl-Johan Stigmark även hitta sätt att beskriva världen på och vilken plats vi har i den. Det kan till exempel handla om en resa till punkten S, som i Sahara, utmärkt på världskartan, eller i hemmet i det allra mest privata rummet.

Med sin senaste fotobok *Åtta pappershändelser* är det pappret som får ta plats. Pappersrester som blir över men ändå inte slängs, användningen av papper, ljudet av papper eller den självklara platsen för ord. Boken består av åtta skilda delar som alla på olika sätt gestaltar skeenden som utgår från papprets vara.

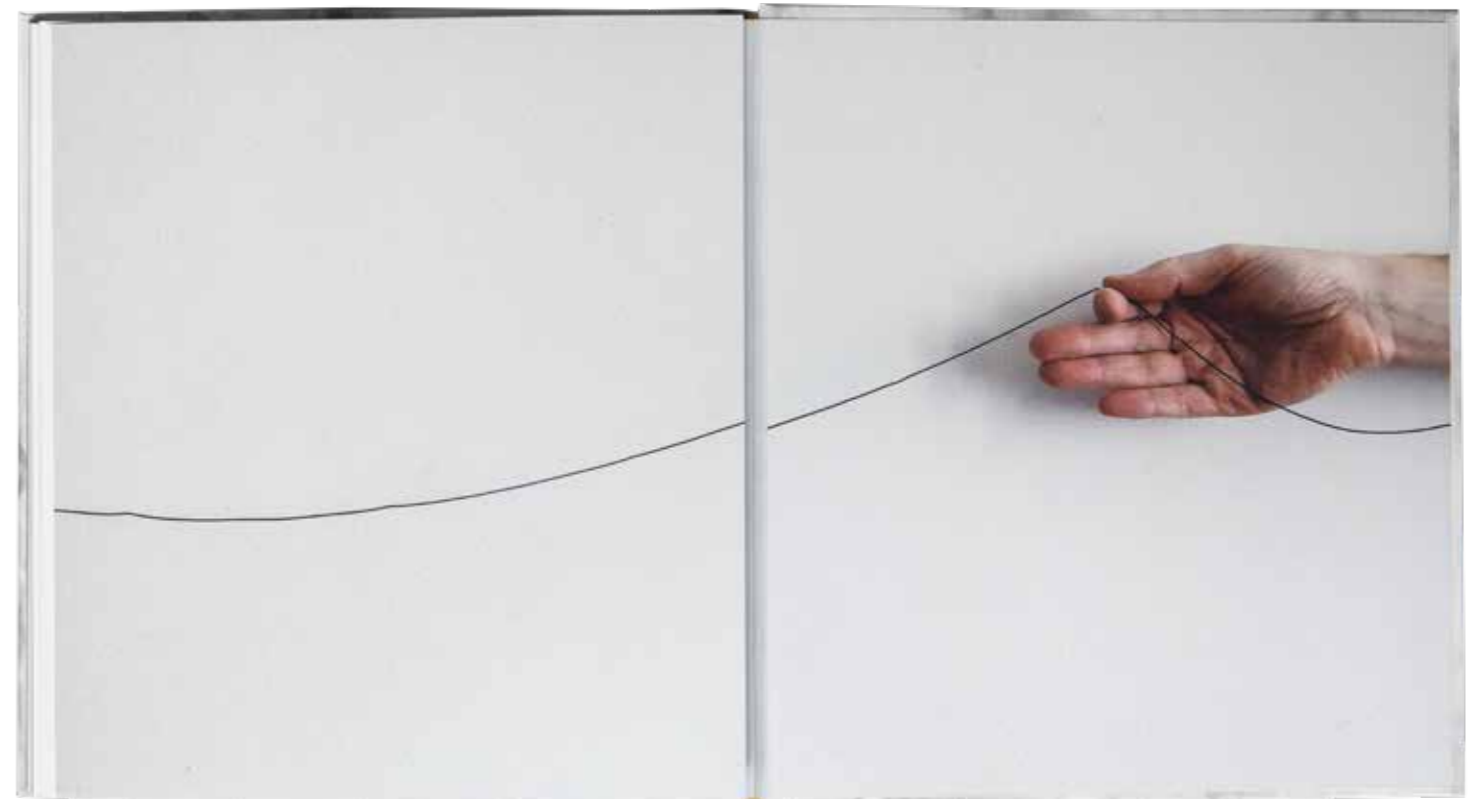
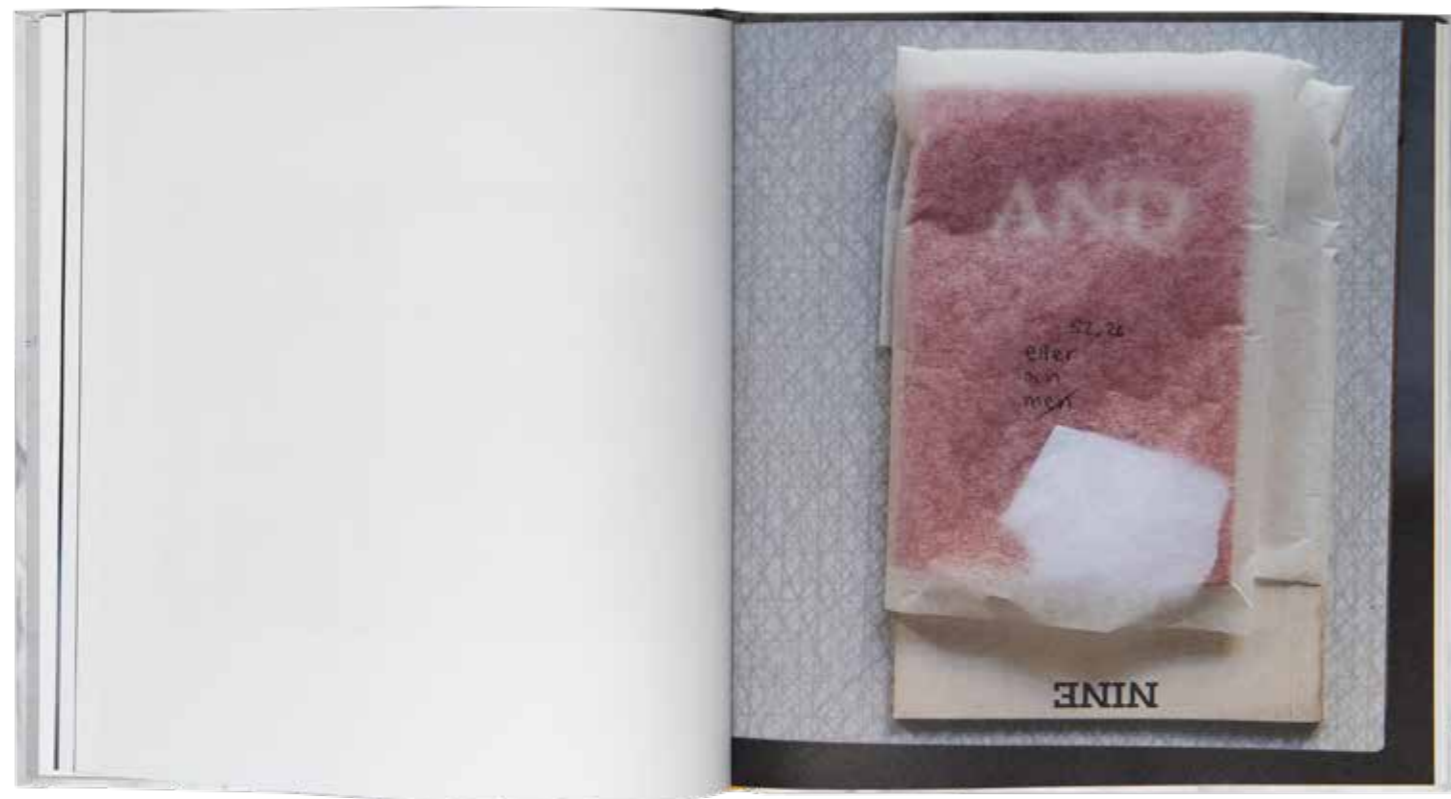
»De här händelserna är skapade för att upplevas i realtid. Men med dokumenterandet och boken som destination kan de dessutom upplevas igen, på ett nytt sätt, och samtidigt finnas kvar. Jag tänker nästan alltid på fotoboken som ett rum där mitt arbete hör hemma«, säger Karl-Johan Stigmark.

De åtta delarna i *Åtta pappershändelser* innehåller bland andra partituret »On Paper« där akustiska egenskaper av papper gestaltas, ett performanceverk från Seine i Paris, samt ett till synes slumpartat urval ord från Sartres *Varat och intet*. I delen »Allt papper i min studio«, är orden bortvalda för att ge plats åt det visuella av det som blir över. Stigmark skriver själv i boken: »De sidor, pappershörn, blad, kanter, hörn, flikar, bitar, fragment, skuggor, reflektioner, avrivna, lösa, slängda, bortglömda, sparade, arkiverade, ostädade, ordnade, organiserade, undanstoppade fragment från papper synade i ljus och mörker i min studio som inte slängdes och kan ses med blotta ögat.«

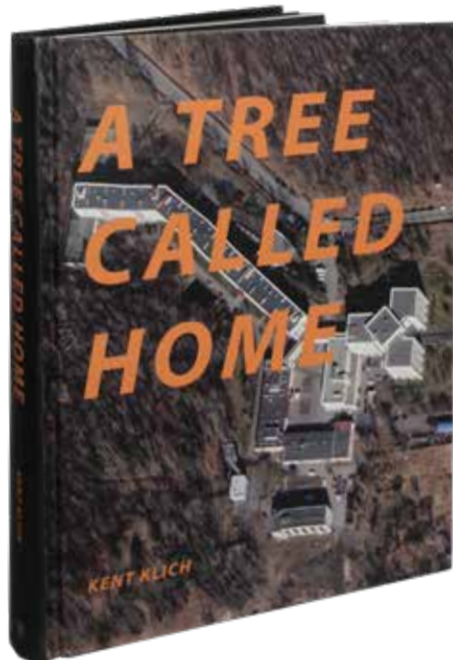
Tre textförfattare har fritt fått bidra till *Åtta pappershändelser* med händelserna som enda utgångspunkt. Emma Kihl återger poetiskt papprets vara, Jesper Olsson ger sin bild av mediehistoriska figurer och Ulf Karl Olov Nilsson låter dikten »Pappersrollen« gestalta jaget och det som papper och pappor.

Karl-Johan Stigmark växte upp i Stockholm där han bor och verkar även i dag. Fotointresset föddes i tidig ålder när han fick låna farfars gamla svarta Leica, en kamera som fortfarande får följa med ibland. Stigmark är utbildad vid Högskolan för Fotografi i Göteborg där han också undervisat i flera år. *Åtta pappershändelser* är Karl-Johan Stigmarks sjunde fotobok, den tredje som nomineras till Svenska Fotobokspriset och hans första på eget förlag (FAS Publishing SE).

Nominerad Svenska Fotobokspriset 2022_ *Åtta pappershändelser*

A tree called home av Kent Klich

Juryns motivering_Kent Klichs *A tree called home* är ett djupborrande fotografiskt verk som med övertygande konstnärlig kraft blottar det fängelse-liknande system i Ryssland där människor med funktionsvariationer spärras in på institutioner, avhumaniseras och berövas möjligheten att leva ett människovärdigt liv.

Den djupt skakande skildringen erhåller flera dimensioner genom att också verk av Aleksey Sakhnov, en av alla drabbade patienter, samt funna fotografier och en utförlig textredogörelse, inkluderas i helheten.

A tree called home

Kent Klich

Medförfattare: Aleksey Sakhnov

Textförfattare: Leonid Tsoy, Fred Ritchin

Formgivare: Tina Enghoff

Redaktör: Fred Ritchin

Format: 210 x 280 mm

Antal sidor: 286

Vikt: 1 200 g

Upplaga: 1 000 ex

Tryck: Narayana Press

Utgivningsår: 2021

DOGWALK BOOKS

Kent Klich (1952) har visat sina fotoböcker, videoverk, filmer och utställningar i stora delar av världen. Hans arbeten kännetecknas av ett socialt och politiskt innehåll som vuxit fram under långvariga och starka engagemang. Hans senaste fotobok, *A tree called home*, har tagit honom närmare tjugo år att färdigställa.

A tree called home är Kent Klichs berättelse om ett system och en institution för människor som inte passar in i det ryska samhället. Här placeras människor med funktionsvariationer som sällan, eller aldrig, får lämna institutionerna.

Det var en av hundratals liknande institutioner i Ryssland som Kent Klich fick möjlighet att besöka för första gången 2002. Här möttes han av en inhuman struktur med en påtaglig brist på omsorg om människor. Människor placerade bland trasiga möbler, kala väggar och rader av gamla sängar. Tusen människor i en och samma inhägnade klaustrofobiska miljö,

ofta övermedicinerade, med tydliga spår av både fysisk och psykologisk vanvård. I *A tree called home* har Kent Klich porträtterat livet på institutionen och skapat ett vittnesmål om det orättvisa tystandet av liv genom möten med de boende, personal och upphittade artefakter, vykort och gamla fotografier.

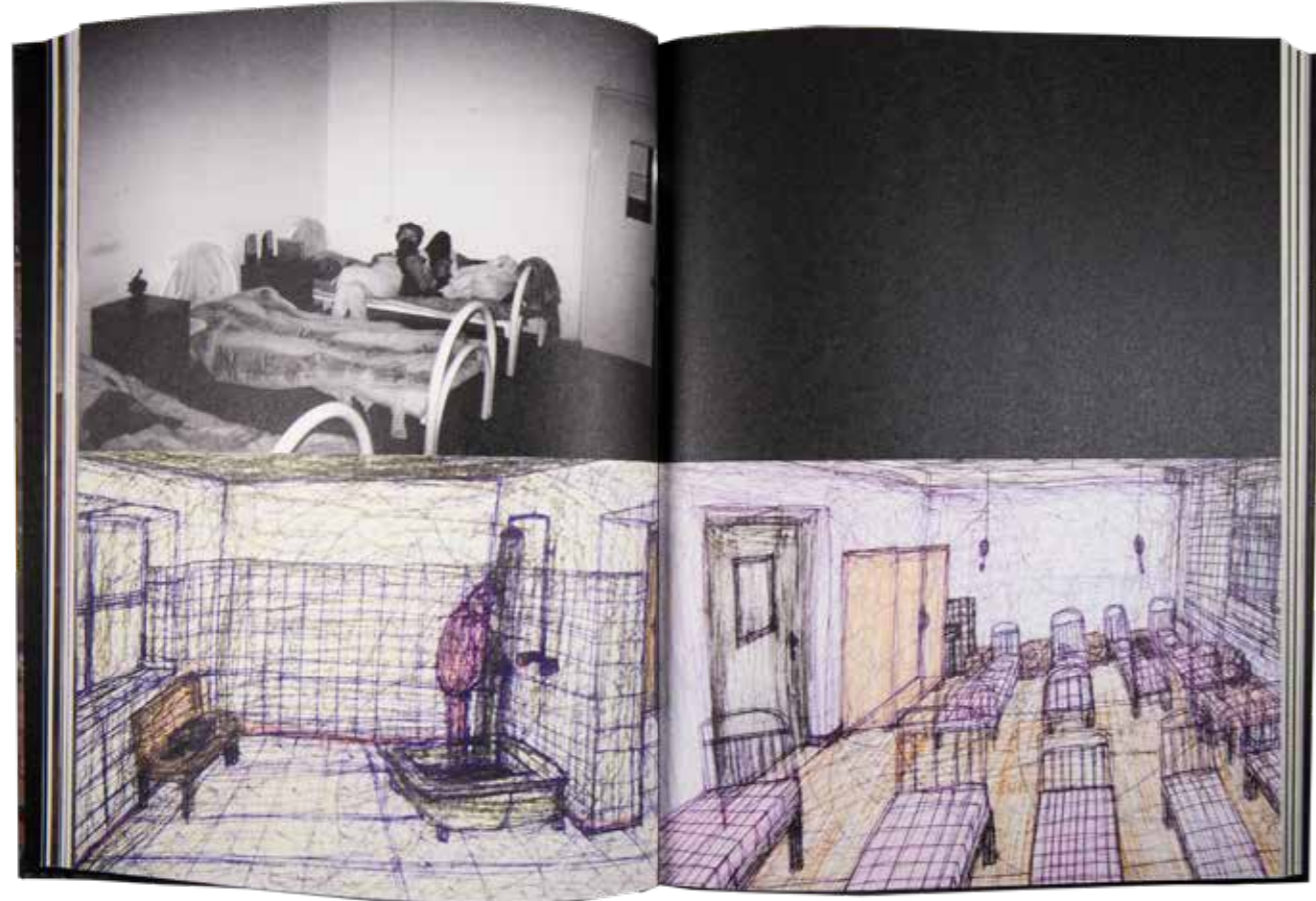
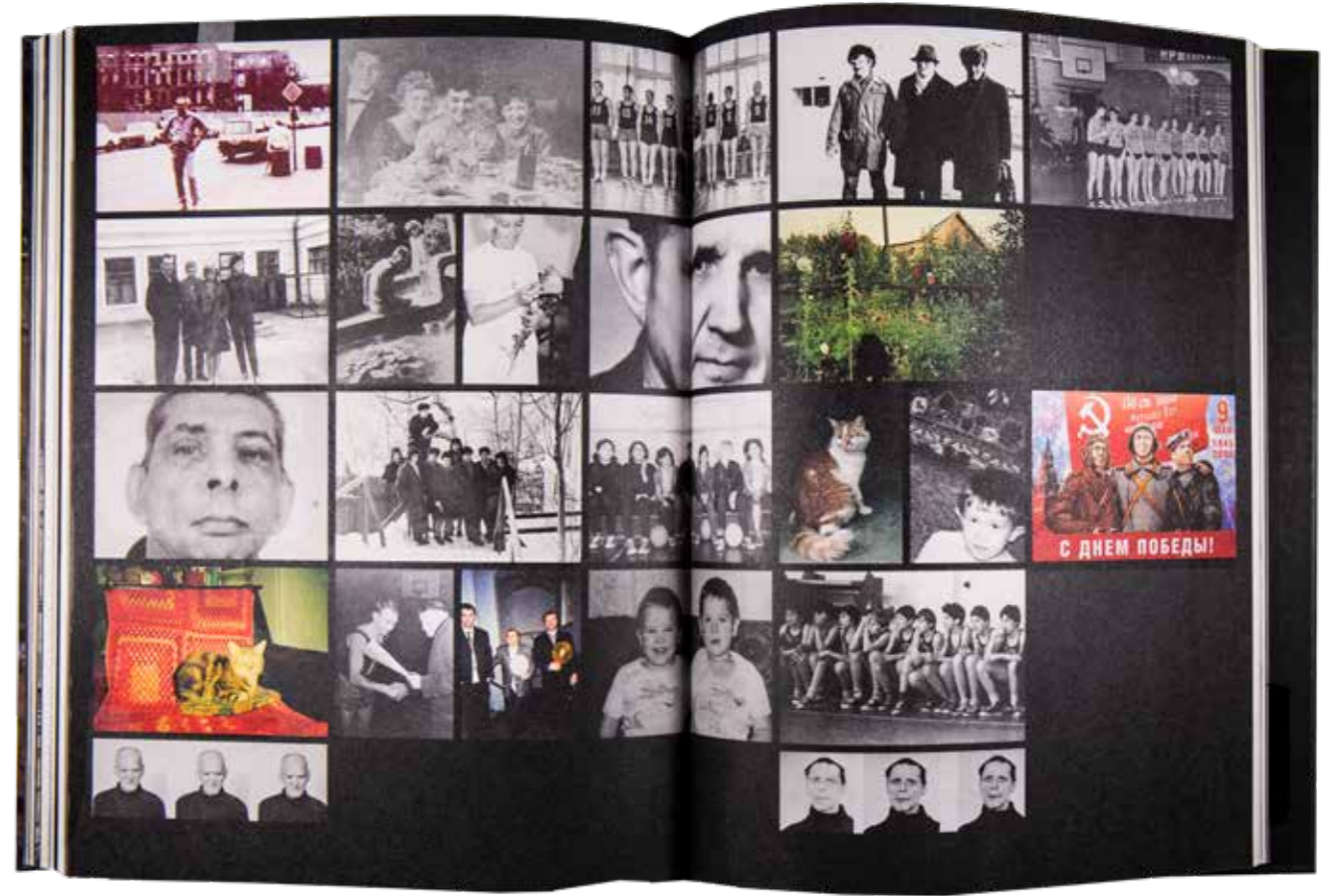
»Jag kom in i en vardag för människor som helt saknade kunskap och kännedom om vad ett hem kan vara. Människor som ibland ända sedan barndomen har befunnit sig helt utanför samhället i en opersonlig misär. Men bland all sorg, förtvivlan, ilska och förvirring hittade jag även tillfällen av glädje och gemenskap«, berättar Kent Klich.

På institutionen träffade Klich patienten Aleksey Sakhnov, som i sin avsaknad av tal uttryckte sig genom teckningar och modeller i papier-maché. Alekseys teckningar föreställde livet han levde, tecknat som ett koncentrationsläger, medan modellerna

i papier-maché visade vackra hus. Hans verk finns med i *A tree called home* och beskriver tydligt kontrasten mellan den råa verkligheten och en enkel dröm som aldrig går att uppfylla.

Kent Klich bor sedan 1980-talet i Köpenhamn. Han har studerat psykologi vid Göteborgs universitet och fotografi vid International Center of Photography i New York. Kent Klich är tidigare vinnare av Svenska Fotobokspriset med *El Niño: Children of the streets, Mexico City*, 1999, samt med *Picture imperfect* 2009. Hans omfattande fotoserie *Gaza works* som sammanstälts i fyra böcker, ställdes ut på Hasselblad Center i Göteborg 2017 samt på Den sorte diamant i Köpenhamn 2018/2019. Bilderna ur nominerade *A tree called home* visades som utställning på Landskrona Foto vintern 2021/ 2022.

FOTO: SJÄLVPORTRÄTT

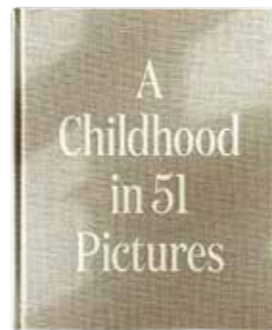
Samtliga inlämnade bidrag till Svenska Fotobokspriset 2022_

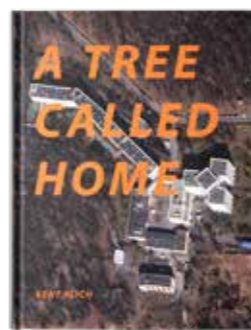
#selfies
Harry Woodrow
Textförfattare: David Price,
Nora Arrhenius Hagdahl
Formgivare: Multistorey
ART AND THEORY

2 gårdar
Jan Pontho
Medförfattare: Johan Lewenhaupt
Textförfattare: Jan Pontho,
Johan Lewenhaupt
Formgivare: Claes Lewenhaupt
Redaktör: Jan Pontho,
Johan Lewenhaupt
JAN PONTHO FÖRLAG

A childhood in 51 pictures
Kuba Rose
Textförfattare: Daniel Pedersen
Formgivare: Johanna Lundberg,
Judith Rytz
Redaktör: Magnus Zackariasson
2066 PUBLISHING

A tree called home
Kent Klich
Medförfattare: Aleksey Sakhnov
Textförfattare: Leonid Tsoy,
Fred Ritchin
Formgivare: Tina Enghoff
Redaktör: Fred Ritchin
DOGWALK BOOKS

And I reminisce
Jörgen Axelvall
Textförfattare: Paul McInnes,
Yuki Harada
Formgivare: Katsuya Kato
Redaktör: Jörgen Axelvall
ROSHIN BOOKS

At the end of the dream
Olof Grind
Textförfattare: Madeleine Schantz
Formgivare: Jacob Landahl,
Olof Grind
Redaktör: Jörgen Axelvall
EGET FÖRLAG

Awakening
Elin Berge
Medförfattare: Annika Norlin
Textförfattare: Manon
Hedenborg White
Formgivare: Patric Leo
BOKFÖRLAGET MAX STRÖM

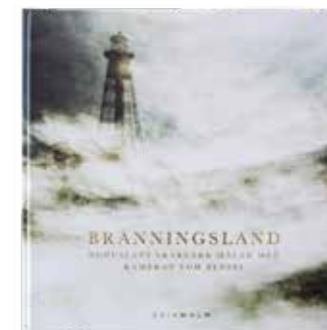
Backstage
Christian Odevall
Textförfattare: Mariana Reade
Formgivare: Mariana Jaguaribe
Lara Resende
TREVO

**Between these folded walls,
Utopia**
Cooper & Gorfer
Textförfattare: Cooper & Gorfer,
Alex Chai (förord),
Segal Mohamed (dikt)
Formgivare: Cooper & Gorfer
Redaktör: Cooper & Gorfer
BOKFÖRLAGET MAX STRÖM

Bristningar
Katinka Goldberg
Formgivare: Jan Rosseel
Redaktör: Gösta Flemming
JOURNAL

**Bränningsland – Bohusläns
skärgård målad med kameran
som pensel**
Erik Malm
Formgivare: Josep Maria Ambros
ERIK MALM PHOTOGRAPHY

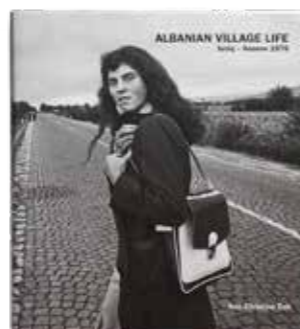
Cones
John S. Webb
Formgivare: John S. Webb
Redaktör: John S. Webb
TIRA BOOKS

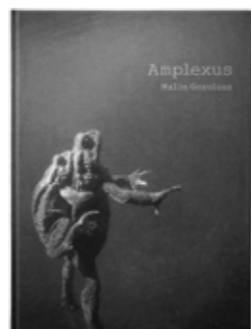
About the thin line in between
Emma Krantz
Textförfattare: Kristoffer Leandoer
Formgivare: Matilda Plöjel
Redaktör: Emma Krantz
SAILOR PRESS

**After exposure – A cyclopedia
of broken cameras**
Nils Bergendal
Textförfattare: Dan Jönsson
Formgivare: Nils Bergendal
Redaktör: Clay Ketter, Hans Hansson
MORÄN

**Albanian village life,
Isniq – Kosovo 1976**
Ann Christine Eek
Textförfattare: Ann Christine Eek
Formgivare: Johan Sterner
Redaktör: Ann Christine Eek,
Tahir Latifi
TIRA BOOKS

Amplexus
Malin Gezelius
Textförfattare: Lena Källberg
Formgivare: Patric Leo
Redaktör: Patric Leo
EGET FÖRLAG

Cops, psychics and comedy
Tova Mozard
Textförfattare: Chris Kraus,
Annika Elisabeth von Hausswolff
Formgivare: Waters Löwenhielm
ART AND THEORY PUBLISHING

Daddy cool
Martin Magntorn
Textförfattare: Martin Magntorn
Formgivare: Sofia Djerf
Redaktör: Jenny Lindhe
BREADFIELD PRESS

**Det osannolika
stolmakeriet i Nävlinge**
Lasse Sandström
Medförfattare: Calle Warfvinge
Formgivare: Eva Brumark
EGET FÖRLAG

Det tredje ögat
Otto von Friesen
Formgivare: Axel von Friesen
Redaktör: Axel von Friesen
EDIKT

Diaspora letters
Ricard Estay
Medförfattare: Nicolás Wormull
Textförfattare: Kristian Petri
Formgivare: Paulina Vivanco
Redaktör: Ricard Estay,
Nicolás Wormull
ANDRÉ FRÈRE ÉDITIONS

Dubbeldager
Lotten Pålsson
Textförfattare: Carla Zaccagnini,
Per Engström
Formgivare: Eller med a
WOODPECKER PROJECTS

Eclipse
Eva-Teréz Gölin
Formgivare: Eva-Teréz Gölin
BLACKBOOK PUBLICATIONS

Esperanza
Jerker Andersson
Formgivare: Johannes Molin
Redaktör: Jerker Andersson,
Johannes Molin
EGET FÖRLAG

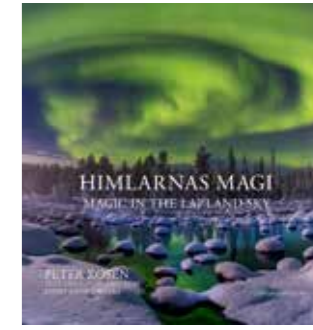
Happy cloud
Andreas Ackerup
Textförfattare: Andreas Ackerup
Formgivare: Henrik Nygren Design
EGET FÖRLAG

Heliga rum: Göteborg – en stad med många religioner
Mikael Ringlander
Medförfattare: Jakob Wirén
Textförfattare: Mikael Ringlander,
Jakob Wirén, Tomas Pettersson
Formgivare: Marie Sandström
Redaktör: Kristina Bergqvist
STORGE FÖRLAG

Hemmakontor
Daniel Nilsson
Textförfattare: Henrik Ekblom Ystén
Formgivare: Pasadena Studio
Redaktör: Henrik Ekblom Ystén
BOKFÖRLAGET ARENA

Himlarnas magi
Peter Rosén
Medförfattare: Lisa C. Q.
Holmström
Formgivare: Lappland Media
Redaktör: Peter Rosén,
Lappland Media
LAPPLAND MEDIA

Ett rum för jord
Linda Lundgren
Textförfattare: Linda Lundgren
Formgivare: Linda Lundgren
Redaktör: Linda Lundgren
BOKFÖRLAGET HILDUR

Europea
Joakim Kocjancic
Formgivare: Lars Liljendahl,
Eleonora Bergendal
BOKFÖRLAGET MAX STRÖM

Faces of graffiti
Caroline Jensen
Textförfattare: James TOP
Formgivare: Malcolm Jacobson
Redaktör: Malcolm Jacobson
DOKUMENT PRESS

Fågeltorn
Roine Magnusson
Textförfattare: Erik Halldén
Formgivare: Mats Fredrikson
Redaktör: Terése Halldén Karlsson
AVIUM FÖRLAG

Hjortronlandet
Krister Hägglund
Textförfattare: Po Tidholm
Formgivare: Maria Persson
SKELLEFTEÅ KONSTHALL

Hulls
Monika Macdonald
Formgivare: Greger Ulf Nilson
ANDRÉ FRÈRE ÉDITIONS

In a woman's world
Martina Holmberg
Medförfattare: Maria Hagström
Formgivare: Patric Leo
Redaktör: Per Björklund
VERBAL

In the twilight zone
Niklas Storm
Formgivare: Mats Andersson
FUDAO

Garaget live
Torun Börtz
Formgivare: Sofie Seidman
TANGO FÖRLAG

Ghost witness
Märten Lange
Formgivare: Lewis Chaplin,
Sarah Piegay Espenon
LOOSE JOINTS

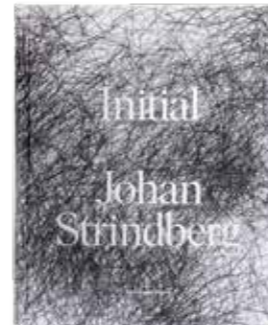
Gotland – in the gap
Textförfattare: Jonas Sahlström
Medförfattare: Pernilla Loeb Holter
Formgivare: Pernilla Loeb Holter
Redaktör: Pernilla Loeb Holter
ALSTER FÖRLAG

Gubbdagis
Lisa Thanner
Textförfattare: Malin Clausson
Formgivare: Johan Sjödelius
Redaktör: Ciccì Sjödelius
VOTUM FÖRLAG

Indigo/sing shadow sung
Björn Bengtsson
Formgivare: Björn Bengtsson
DRIED FRUIT ANNUAL

Initial
Johan Strindberg
Textförfattare: Lars Winnerbäck
Formgivare: Greger Ulf Nilson
Redaktör: Greger Ulf Nilson
BOKFÖRLAGET AUGUST

Intime
Magnus Cederlund
Textförfattare: Morten Alsinger,
Christian Caujolle
Formgivare: Gösta Flemming,
Magnus Cederlund
Redaktör: Gösta Flemming
JOURNAL

Isola – København i coronaens tid
Jens Markus Lindhe
Textförfattare: Morten
Søndergaard, Tore Leifer
Formgivare: Carl-H. K. Zakrisson
Redaktör: Joakim Werner
GYLDENDAL FORLAG

It's still life
Erik Djurklou
Formgivare: Erik Djurklou
Redaktör: Erik Djurklou
EGET FÖRLAG

Jordlingar
Melina Gabriella Reid
Formgivare: Melina Gabriella Reid
EGET FÖRLAG

Kulturkvarteret
Magnus Wahman
Textförfattare: Ann-Louise Larsson
Formgivare: David Cederlöf, Blaeck
Redaktör: Magnus Wahman
GEMENA C

Kärra strand
Bo Lambert
Textförfattare: Bo Lambert
Formgivare: Bo Lambert
TEXT & VISION

När skuggan faller
Kjell- Åke Jansson
Textförfattare: Stig Dagerman
Formgivare: Gösta Flemming
Redaktör: Gösta Flemming
JOURNAL

Objects, about.
Maria Johansson
Medförfattare: Sara Danielsson
Textförfattare: Alexandra Taranu,
Alisa Grifo, Anders Wettler, Anna
Neander, Buster Hollingworth, Cilla
Ramnek, Daniel Butnariu m.fl.
Formgivare: Karin Rosenberg
Redaktör: Sujoy Lee
EGET FÖRLAG

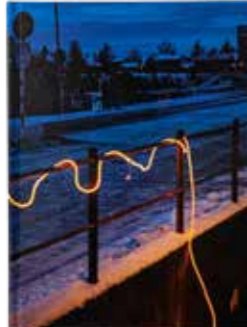
on | auf
Mikael Olsson
Textförfattare: Péter Nádas
Formgivare: Mikael Olsson,
Mattias Sjöstedt
STEIDL

On this day
Klara Källström & Thobias Fäldt
Medförfattare: Thomas Sauvin
Textförfattare: Daniel Palmer,
Johannes Wahlström
Formgivare: Axel von Friesen,
Michael Evidon
Redaktör: Klara Källström,
Thobias Fäldt
B-B-B-BOOKS/BEIJING SILVERMINE

Landskapat
Claes Grundsten
Medförfattare: Niclas Östlind
Textförfattare: Margareta Ihse
Formgivare: Petter Antonisen
Redaktör: Mari Hermansson
VOTUM

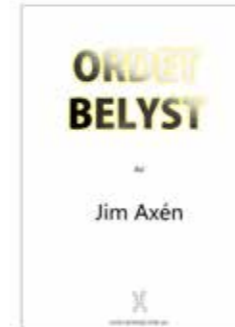
Lux
Kriker Hågglund
Textförfattare: Thomas Tidholm
Formgivare: Gösta Flemming
Redaktör: Gösta Flemming
JOURNAL

Meandering
Therése Olsson
Formgivare: Therése Olsson,
Gösta Flemming
JOURNAL

Mica and Billie
Dan Isaac Wallin
Medförfattare: Mercy Ananda (dikter)
Textförfattare: Christopher Shayne
Perkins (förord), Nicolina
Sandstedt (förord)
Formgivare: Joakim Karlsson
EGET FÖRLAG

Ordet belyst
Jim Axén
Formgivare: Jim Axén
Redaktör: Jim Axén
ÅNYO RÖNERS FÖRLAG

Outside
Per Hanstorp
Textförfattare: Patricia Lorenzoni
Formgivare: Johannes Molin
Redaktör: Per Hanstorp
PER HANSTORP FÖRLAG

**Papua – bland paradisfåglar
och djävulsrockor**
Magnus Lundgren & Staffan
Widstrand
Formgivare: Lotta Odelius
VOTUM

Passenger
Martin Bogren
Formgivare: Martin Bogren,
David Fourré
Redaktör: Martin Bogren,
David Fourré
ADAMANTHEA PUBLISHING

Mitt Stockholm
David Schmidt
Textförfattare: Anna Richter,
Daniel Bogale, Gabriella Evelina
Britth, Lasse Schmidt Westrén
Formgivare: Gabriella Evelina Britth
PIXPROVIDER

**Mitt svartvita liv – ett
fotografiskt testamente**
Per Erik Gustavsson
Formgivare: Mark Olson,
Forma Viva
Redaktör: Per Erik Gustavsson
EGET FÖRLAG

Mörkerseende
Hillevi Nagel
Formgivare: Jörgen Nordqvist,
Ouch
VENI VIDI

Norrköping från ovan
Fredrik Schlyter
Textförfattare: Karin Milles
Formgivare: Jens Tärning
EGET FÖRLAG

Plan b
Gianluca La Bruna
Formgivare: Sara Andersson
KIRA FÖRLAG

Real fictional people
Aron Mattsson
Textförfattare: Martin Ericsson
Formgivare: Pernilla Loeb Holter
ALSTER FÖRLAG

Red/January 2021
Theo Elias
Textförfattare: Theo Elias samt
utdrag från nyhetsändning från
Sveriges Radio
Formgivare: Theo Elias
EGET FÖRLAG

Rågsved
Angelica Elliott
Textförfattare: Angelica Elliott
Formgivare: Angelica Elliott,
Gösta Flemming
Redaktör: Gösta Flemming
JOURNAL

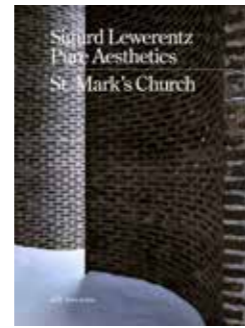

Samer – ingen isolerad ö
Hans Jonsson
Textförfattare: Karin Wettermark Jonsson, Sara Ajnnak, Eva Dahlman, Helena Dådning, Ingemar Israelsson
Formgivare: Patric Leo
Redaktör: Johanna Ekberg
BOKFÖRLAGET ARENA

Semester
Helga Härenstam
Formgivare: Matilda Plöjel
Redaktör: Matilda Plöjel
SAILOR PRESS

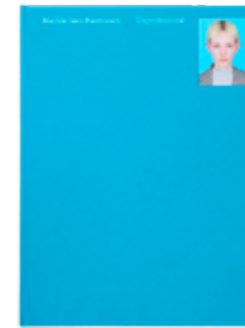
Sigurd Lewerentz pure aesthetics, St. Mark's church
Karin Björkquist & Sébastien Corbari
Textförfattare: Maria Aron Berg, Stephen Bates, Petter Eklund m.fl.
Formgivare: Henrik Nygren, Keun Kim Roland
Redaktör: Karin Björkquist, Sébastien Corbari
PARK BOOKS

Small: mountains
John Håkansson
Formgivare: John Håkansson
BAM BOOM BOOKS

Undertow
Lisen Stibeck
Amanda Svensson
Formgivare: Greger Ulf Nilson
Redaktör: Greger Ulf Nilson
BOKFÖRLAGET MAX STRÖM

Unprofessional
Matilde Søes Rasmussen
Formgivare: Line-Gry Hørup
Redaktör: Stinus Duch
DISKO BAY

Utflykt/flykt ut
Linda Bergman
Textförfattare: Linda Bergman
Formgivare: Elin Mejergrén
BORIS PRESS

Vaccinet – när Sverige kavlade upp
Anette Nantell
Textförfattare: Augustin Erba (förord)
Formgivare: Patric Leo
Redaktör: Jeppe Wikström
BOKFÖRLAGET MAX STRÖM

Smara
Ola Kjelbye
Formgivare: Nils Pennlert
OLA KJELBYE FÖRLAG

The bird project 2006–2017
Erik Berglin
Formgivare: Lundgren+Lindqvist
Redaktör: Andreas Friberg Lundgren
L'EDITIONS

The broken lens
Rikard Laving
Formgivare: Olle Halvars, Rikard Laving
Redaktör: Gösta Flemming
BLACKBOOK PUBLICATIONS

The ditch
Emanuel Cederqvist
Medförfattare: Sveriges Krigsarkiv (okänd fotograf)
Textförfattare: Emanuel Cederqvist
Formgivare: Eric Dahl Palmér, Emanuel Cederqvist
BLACKBOOK PUBLICATIONS

Vackra bilder av ett vackert Luleå
Per Svensson
Medförfattare: Amanda Svensson
Textförfattare: Karl Petersen, Daniel Andersson, Roine Viklund m.fl.
Formgivare: Amanda Svensson
Redaktör: Daniel Andersson
ORDFIRMAN

What happens when nothing happens
August Eriksson
Textförfattare: Kristoffer Leandoer
Formgivare: August Eriksson
SKREID PUBLISHING / ART AND THEORY PUBLISHING

Window shopping
Jäger Márky Arén
Textförfattare: Sigrid Arén
Formgivare: Patrick Waters
Redaktör: Erja Vainio, Patrick Waters, Jäger Márky Arén
THE NICETY

Vännernas arena
Erik Viklund
Formgivare: Heikki Kaski, Erik Viklund
LIHALAIDUN

This is farewell
Erik Gustafsson
Formgivare: Sandberg&Timonen, Erik Gustafsson
HEAVY BOOKS

Till varje pris – Europa utifrån
Johan Persson
Textförfattare: Anna Roxvall
Formgivare: Anders Birgersson
Redaktör: Oskar Sonn Lindell
MYTERI FÖRLAG

Tokhang – the Philippine drugwar
Olof Jarlbro
Formgivare: Elena Jarlbro, Olof Jarlbro
ROUGH DOG PRESS

Träskets gåta
Theodor Paues
Medförfattare: Hans Strand (förord)
Textförfattare: Theodor Paues
Formgivare: Paues Media
WHIP MEDIA

Väsen
Martina Holmberg
Formgivare: Martina Holmberg, Edita Ramoniene
Redaktör: Martina Holmberg
EGET FÖRLAG

Ylandet & människan
Helga Härenstam
Formgivare: Helga Härenstam, Gösta Flemming
Redaktör: Gösta Flemming
JOURNAL FÖRLAG

Återvändarna/The returners
Linda Maria Thompson
Formgivare: Linda Maria Thompson
EGET FÖRLAG

Åtta pappershändelser
Karl-Johan Stigmark
Textförfattare: Ulf Karl Olov Nilsson, Emma Kihl, Jesper Olsson
Formgivare: Karl-Johan Stigmark
Redaktör: Carl Johan Erikson
FAS PUBLISHING SE

Ädno/älven/the river
Mia Rogersdotter Gran
Formgivare: Vendela Wetterström
EGET FÖRLAG

Älskade skog
Leif Milling
Formgivare: Asa Augustsson, Ågrenshuset
Redaktör: Leif Milling
ÅGRENSHUSET

Övre
Rolf van den Brink
Textförfattare: Claes Britton
Formgivare: Greger Ulf Nilson
Redaktör: Rolf van den Brink
LAVA

Följande böcker är inlämnade men är utom tävlan_

Styrelseledamot i Fotoförfattarna eller jurymedlem får inte söka priset, men kan lämna in böcker utom tävlan. Böcker som inte uppfyller kriterierna kan i vissa fall lämnas in utom tävlan efter överenskommelse med Fotoförfattarnas styrelse.

(Periferi)
Centrum för fotografi
Formgivare: Lundgren+Lindqvist
Redaktör: Centrum för fotografi, arbetsgrupp Västra Götaland
CENTRUM FÖR FOTOGRAFI

Gunnar Smoliansky 1933–2019
Gunnar Smoliansky
Formgivare: Henrik Nygren Design
Redaktör: Henrik Nygren, Lars Forsberg
HENRIK NYGREN DESIGN

Stockholm fotografier
Per Englund
Formgivare: Anders Jandér
SVENSK BOKPRODUKTION

The theatre of princess Grace
Johan Sandberg
Textförfattare: Emma Mattei
Formgivare: Carl Johan Hane
OUTCAST

Night light
Jan Töve
Formgivare: Andrew Cowie
EGET FÖRLAG

Essä av Sara Abdollahi

Det finns ett fotografi av Cindy Sherman, titeln är *Untitled #140*, som ingår i hennes *Fairy Tales*-serie från 1985. Centrum för bilden är ett huvud. Det ligger på marken, svagt upplyst i mörkret, täckt av smuts och fukt; vi kan endast se ett blått öga, ett öga vars tomma blick ser rakt fram, ut ur bilden. Också en del av axeln skymtar fram. Framför nedre delen av ansiktet ser vi två krökta händer, den ena ser ut att stoppa någonting i munnen. Näsan är ett gristryne, munnen är formad som en grismun.

Vi vet att konsthistorien är rik på halvt mänskliga, halvt djurlika varelser. Men kanske handlar det om hur Sherman lyckas bryta ut motivet ur historien och föra det in i vår tid, göra det levande. Det här är ingen obskyr panfigur som syns till i skogen på en målning på någon amföra eller på en målning från 1700-talet. Det där räknas till en svunnen värld, till historien. Vad Sherman gör med denna grismänniska är i stället att låta bilden ta oss nära, vi hamnar i denna varelses intimaste sfär. Det är en lek: en vuxen människa klär ut sig, denna gång till ett monster, fotograferar maskeraden, och så sker förvandlingen som alltid har varit Shermans estetiska tematik.

Förvandlingen frammanar inte bara en avgrund i det mänskliga utan för också in det djuriska i det mänskliga. Gränsen mellan natur och kultur, förnuft och känsla, dokumentärt och fiktion, suddas ut.

Väcker bilden obehag eller begär? Hur ska vi kunna avgöra det?

Som med all intressant konst låter sig bilden inte enkelt kategoriseras. Ska vi ändå envisas med att försöka oss på ett svar blir svaret; både och. Det är också vad som gör att den kommer åt något betydande: en återspeglning av den mänskliga verklighetens komplexitet.

I årets aktuella nomineringar spelar just denna komplexitet en central roll. Hos Monika Macdonalds ömsinta och samtidigt brutala *Hulls* utmanas manlighet och den konventionella skönheten. Bilderna är feminina och maskulina, mjuka och hårda. De leker med både igenkännande och främlingskap. I Karl-Johan Stigmarks *Åtta pappershändelser* görs själva pappret till levande materia. Märten Lange porträtterar i sin skulpturala *Ghost witness* ett Kina där de största städerna

med sina enorma och blänkande byggnader väcker frågor om makt, rikedom och nyindividualismens kusliga efterverkan. Kent Klich dokumenterar i *A tree called home* människor som på grund av olika funktionsvariationer sviks och vanvårdas i klaustrofobiska inhägnader. Här kommer vittnesmålen från det ryska samhället, men i en tid när välfärden har tokmonterats ned och allt högre krav ställs på individen kan man fråga sig om platsen inte lika gärna kunde vara här, i vårt svenska samhälle. Årets vinnare Erik Berglin lyckas i sällskap med en kamera och en rejäl burk klister genom montagetekniken göra någonting nytt med både gatufotografiet och naturfotografiet. *The bird project 2006-2017* är ett imponerade verk och väcker frågor om både stadsbilden och vad som håller på att ske med naturen.

Är verken också politiska? Ja, om man med det menar politik bortom både handlingsprogram och positionering. Frankfurtskolans Theodor W. Adorno menade att det omedelbara och rena inte existerar. Allting är redan förmedlat. All konst och litteratur behöver förmedlande länkar. Konstnären är alltid en länk mellan samhället och konsten. Samtliga verk kopplar okonstlat kedjan av det existentiella och enskilda till det samhälleliga och kollektiva. Även om motiven inte alltid är upplyftande antänds en förtrollning och verken pekar bortom sig själva. Man känner hur skallen blir större, hur hjärtat töjs.

Medan jag skriver det här råder akut pappersbrist i världen. Jag tänker osökt på hur det utges alltför många böcker som inte håller, estetiskt, tematiskt och formmässigt. Detsamma kan man inte säga om dessa omsorgsfullt konstruerade fotoböcker. Tvärtom, att bläddra i dem är en ren fröjd. Samtliga nominerade till årets fotopriskbok visar varför den fysiska bokens existens behöver och förtjänar att försvaras. Eller som ordförande Annika Thörn Legzdins skriver i sin inläggande text med den träffande titeln »Fotoboken är ett konstverk i sig«: »Fotoboken tvingar mig att bromsa in, i stället för att snabbt skrolla bilder på en skärm eller smartphone. Sittande vid ett bord eller i en fätölj, med boken placerad mellan mitt öga och min hand, känns det som om ett kraftfält håller på att harmoniseras, som om något hittar sin jämvikt.«

Kanske är det också små förlags förtjänst, att man vågar satsa ambitiöst och inte enbart utgår från säljbarhet. För när vi i juryn gick igenom de hundratals inskickade fotoböckerna kunde vi se att många av böckerna är utkomna på just mindre förlag och/eller egna förlag. En liknande tendens återfinns inom litteraturen just nu och särskilt när det gäller poesin. Det kan inte sägas vara annat än imponerande hur de mindre förlagen utger den intressantaste litteraturen och de intressantaste konstböckerna.

I sin vackra betraktelse *Det ljusa rummet – tankar om fotografiet* öppnar sig Roland Barthes och berättar om hur han fortsätter stirra på en bild av sin döda mor i hopp om att kunna upptäcka »vad som finns där bakom«. »Jag vill med min tanke ringa in det älskade ansiktet, göra det, och bara det, till föremål för en

intensiv studie; jag skulle vilja förstora detta ansikte för att kunna se det bättre, förstå det bättre och lära känna sanningen om det (och ibland anförtror jag naivt nog ett laboratorium denna uppgift). Jag tror att jag genom att förstora denna detalj ... till slut skall nå fram till min mors väsen.« Den förtvylade Barthes längtar efter att återfå något av den levande kvinna hon en gång var, och det som hon betydde för honom. Men precis som konstteoretikern John Berger skriver i essän *Den brukbara fotografien*: »... till skillnad från minnet bevarar fotografier som sådana inte innebörden.«

Hur kan vi då tänka om fotografiet, eller, rättare sagt, hur tänker jag på det?

För mig som är poesikritiker i synnerhet och litteraturkritiker i allmänhet, gick jag in i juryarbetet med lyriken som min ingång. Vad som förenar bildkonsten och poesin är förmågan att gestalta det ogripbara, att omfamna också det obegripliga som begripligt. Så öppnar sig en spricka i tid och rum, och vi får syn på något som kan liknas vid ett vakendrämmeri.

När den österrikiska författaren Ingeborg Bachmann i slutet av femtiotalet inledde sina poetikföreläsningar vid Johann Wolfgang von Goethe-universitetet i Frankfurt hävdade hon den litterära textens egenvärde med orden »Allt som kan sägas om ett verk är svagare än verket«. Jag tänker att något liknande kan sägas om fotografiet och om årets fem nominerade bidrag till Svenska Fotobokspriset: Förvisso har vi i årets jury skrivit nomineringstexter; vi har alla våra föreställningar om tematiker, våra idéer om verken. Men egentligen kan vi finna verkens oerhörda styrka och skärpa i sig själva: bortom beskrivningar, bortom ord, bortom tolkningar.

På så sätt påminner bilden om dikten, det är där våra begär och fäslor kan utspela sig och inte bemötas med ett krav på att förklara sig, att vara bokstavlig. Beträktaren av fotografiet och läsaren av lyriken blir ett medskapande subjekt, ett vittne till den viktiga växelverkan i det komplexa, svårbeskrivliga, glädjerika, sorgliga och oerhörda i att vara människa.

Förljugenheten: att man skulle ägna sig åt konsten för att man vill vara god.

Sanningen: att man gör det för att man är människa.

Sara Abdollahi

Litteraturkritiker och essäist

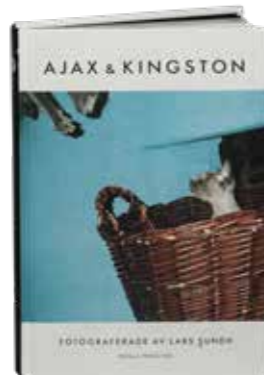
Samtliga vinnare, nominerade och jurymedlemmar Svenska Fotobokspriset 1996–2021

Bästa fotobok 1996
Ingen har sett allt Anders Petersen

Nominerade:
Den barnlösa byn Anders Alm
Stockholm blues Micke Berg
Söndagsfotografen Gösta Spång
På insidan av allvaret Thomas Wågström

Jury:
Inger Edelfeldt, Lotta Köhlhorn,
Håkan Pieniowski & Po Tidholm

Bästa Fotobok 1997
Ajax & Kingston Lars Sundh

Nominerade:
Sverige, Sverige, fosterland Robert Blombäck
Skogens öga Mattias Klum
Fotografier (Photographs) 1966–1996
Anders Petersen
d+d Jefferik Stocklassa

Jury:
Milou Allerholm, Anders Eklind,
Kristian Petri & Ewa-Marie Rundquist

Bästa fotobok 1998
Härbärke JH Engström

Nominerade:
Parken Leif Claesson
Sala backe Lennart Engström
Amerika Gerry Johansson
Samefotografen Nils Thomasson
Nils Thomasson

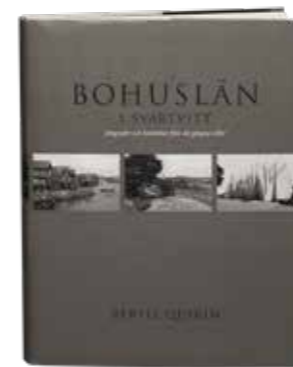
Jury:
Berno Hjalmrud, Stefania Malmsten,
Leif Nylén & Carina Rydberg

Bästa fotobok 1999
*El Niño. En berättelse om gatubarn
i Mexico City* Kent Klich

Nominerade:
Små människor Micke Berg
Slussen Lena Granefelt
Minne Nina Korhonen
*Så länge skogen växer. En berättelse om
trädens betydelse* Hans Strand

Jury:
Peter Englund, Carmilla Floyd,
Lars Tunbjörk & Nina Ulmaja

Bästa fotobok 2002
*Bohuslän i svartvitt. Fotografier och berättelser
från det gångna seklet* Bertil Quirin

Nominerade:
The Hasselblad award 2000 Boris Mikhailov
Ceausescus barn Kent Klich
Fotografier från Slussen i Stockholm 1952
Gunnar Smoliansky
Office/Kontor Lars Tunbjörk

Jury:
Lars Hall, Annica Karlsson Rixon,
Göran Widerberg & Jannike Åhlund

Bästa fotobok 2000
Stockholms satelliter Per Skoglund

Nominerade:
Spejare i 50-talet Tor Dal
I Asiens tid Stig T. Karlsson
From one side to the other Lennart Olson
Pylonia Henrik Saxgren

Jury:
Johanna Ekström, JH Engström,
Christer Jonsson & Kristina Lindström

Bästa fotobok 2003
Chords No. 1–17 Anders Krisár

Nominerade:
Fem decennier Torbjörn Andersson
Lennart Nilsson – hans livs bilder
Lennart Nilsson
Rum tar tid Rolf Wohlin
T.S Halil Koyutürk

Jury:
Ann-Charlotte Glasberg, Per Lindström,
Stefania Malmsten & Anders Paulrud

Bästa fotobok 2001
Berättelse för levande Ewa Stackelberg

Nominerade:
Och himlen därovan Jens Assur
Guitarra Portuguesa Robert Blombäck
Moments in between Jens Olof Lasthein
Boxare Thomas Wågström

Jury:
Nils Degerman, Ingrid Elam, Mathias
Johansson & Thomas Tidholm

Bästa fotobok 2004
Anna, Amerikan mamma Nina Korhonen

Nominerade:
Eventuella anhöriga Tina Enghoff
Genomresa Georg Oddner
Trying to dance JH Engström
Waldermarsudde Gunnar Smoliansky

Jury:
Charlotte Ekbohm, Anders Kornstedt,
Marie Lundquist, Ewa-Marie Rundquist &
Maria Schottenius

Bästa fotobok 2005

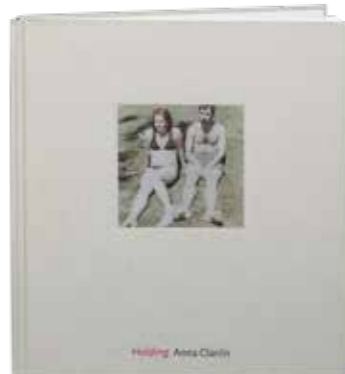
Ljuset och rummet Lennart af Petersens & Åke Hedström

Nominerade:

Dom alla Lars Tunbjörk
Family matter Anders Krisár
Från undrens land Wendy Sue Lamm
Spår av en befolkning Anders Kristensson

Jury:

Lisa Careborg, Gunilla Grahn-Hinnfors, Lars Hall, Tuija Lindström & Kristofer Lundström

Bästa fotobok 2006

Holding Anna Clarén

Nominerade:

Fotografier Jean Hermansson
Krig och kärlek Henrik Saxgren
Med kroppen som slagfält Catharina Gotby
Sverige Gerry Johansson

Jury:

Tomas Forser, Anders Petersen, Karin Mamma Andersson & Lars Liljendahl

Svenska Fotobokspriset 2007

Och tiden blir ett förunderligt ting Sune Jonsson

Nominerade:

Escapes Björn Abelin
Människa, människa Paul Hansen
Stolen moments Tore Sandahl
Vinter Lars Tunbjörk

Jury:

Tomas Forser, Karin Frisell, Pieter Ten Hoopen & Kerstin Ullström Elam

Svenska Fotobokspriset 2011

Sverige/Schweden Maria Miesenberger

Nominerade:

The pier Nils Petter Löfstedt
Presence Catharina Gotby
Södrakull Frösakull Mikael Olsson
A place of one's own Hendrik Zeitler

Jury:

Julia Peirone, Marianne Lindberg De Geer, Eric Ericson & Ruben Östlund

Svenska Fotobokspriset 2012

Watching humans watching Inka Lindergård & Niclas Holmström

Nominerade:

Memories of Bruno Ehrh
Soho Anders Petersen
stereo_typ Misha Pedan
We look and we see Kristina Bengtsson & Lotten Pålsson

Jury:

Elsa Modin, Johan von Friedrichs, Johan Sjöström & Anastasia Taylor-Lind

Svenska Fotobokspriset 2013

Brandplats 3 Björn Larsson

Nominerade:

Djur. 66 bilder Mats Andersson
Handplockat: På utflykter i bildarkivet Christine Sjöberg, Lars Dyrendom, Fröydi Laszlo & Hendrik Zeitler
Rainbow transit Per-Anders Pettersson
Walderstens Instagram Jesper Waldersten

Jury:

Sophie Allgårdh, Ingrid Fisher Jonge, Claes Gabrielsson, Johan Sjöström & Nina Ulmaja

Svenska Fotobokspriset 2008

Naini and the sea of wolves Trinidad Carrillo

Nominerade:

Mitt i naturen Björn Larsson
The last golden frog Helena Blomqvist
Various parts corners world Karl-Johan Stigmark
White sea Black sea Jens Olof Lasthein

Jury:

Anna Clarén, Carl Johan De Geer, Jan Erik Lundström & Stefan Nilson

Svenska Fotobokspriset 2009

Picture imperfect Kent Klich

Nominerade:

Albino – i skuggan av solen Johan Bävman
From back home Anders Petersen & JH Engström
One picture at a time Gunnar Smoliansky
Palmyra Eric Ericson

Jury:

Stefan Nilson, Donald Boström & Eva Brandt

Svenska Fotobokspriset 2010

Hillbilly heroin, honey Hannah Modigh

Nominerade:

Fläckar, ord + Sprickor och andra sprickor Karl-Johan Stigmark
Gaza photo album Kent Klich
Pure architecture Åke E:son Lindman
Ulan Bator Gerry Johansson

Jury:

Inta Ruka, Ola Carlson, Julia Peirone & Johan Melbi

Svenska Fotobokspriset 2014

Nagoya notebook Anna Strand

Nominerade:

Another language Mårten Lange
Armageddon – The End: a topographical survey Carl Johan Erikson
Europe, Greece, Athens, Acropolis Klara Källström & Thobias Fäldt
The edge of civilization Eddy van Wessel
Tractor boys Martin Bogren

Jury:

Jim Casper, Claes Gabrielsson, Mikael Olsson, Sandra Praun & Nina Strand

Svenska Fotobokspriset 2016

Satellite + Circular wait + Second nature Martina Hoogland Ivanow

Nominerade:

The rectangle's sharp stare Jenny Källman
Purity David Magnusson
Tout va bien JH Engström
Village Klara Källström & Thobias Fäldt

Jury:

Anders Petersen, Maud Nycander, Per Lindström, Matilda Plöjel & Lotta Antonsson

Svenska Fotobokspriset 2017

Fadern, sonen och Göran Kalle Assbring

Nominerade:

Black Friday Kent Klich
Tokyo Gerry Johansson
Native plants, invasive plants Mari Lagerquist
Sunshine & Shadow Helga Härenstam

Jury:

Lotta Antonsson, Tommy Arvidson, Björn Engberg, Nina Korhonen & Jan Töve

Svenska Fotobokspriset 2018

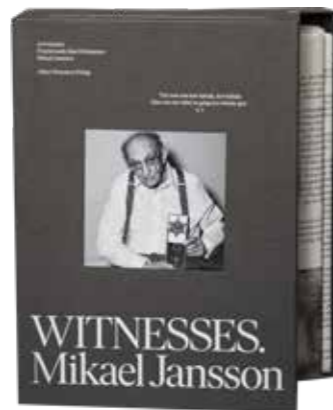
Älskling – A self-portrait through the eyes of my lovers Jenny Rova

Nominerade:

Diary Gunnar Smoliansky
Night procession Stephen Gill
The Belt of Venus and the shadow of the Earth
Inka & Niclas Lindergård
Hidden kingdom Stefan Bladh

Jury:

Carl Johan Erikson, Stina Brockman, Elin Berge, Sebastian Wadsted & Eva Dahlman

Svenska Fotobokspriset 2019

Witnesses. Överlevande från Förintelsen
Mikael Jansson

Nominerade:

In waiting for what is to come Helga Härenstam
Monumentet Ulf Lundin
Lukas/Markus Kalle Sanner
När allt förändrades Anna Clarén

Jury:

Stefania Malmsten, Po Tidholm, Marie Nilsson, Klara Källström & John S. Webb

Svenska Fotobokspriset 2020

Elf Dalia Maja Daniels

Nominerade:

Drunk in love Märta Thisner
All over Jesper Waldersten
The pillar Stephen Gill
Smoke Theo Elias

Jury:

Helena Blomqvist, Linda Bergman, Micke Berg, Patric Leo & Ashik Zaman

Svenska Fotobokspriset 2021

Hollow
Martin Bogren

Svenska Fotobokspriset 2021

A worm crossed the street
Nadja Bournonville

Svenska Fotobokspriset 2021

The house my grandfather built
Xenia Nikolskaya

2021 delades Svenska Fotobokspriset ut för 25:e gången
Då utsågs inte bara en utan tre vinnare.

Jury:

Samira Bouabana, Helene Boström, Jaakko Heikkilä, Rikard Laving & Linda Maria Thompson

Fotoförfattarna

Svenska Fotografers Förbund
Artillerigatan 6
114 51 Stockholm

Kontaktperson:

Hanna Langenfelt
hanna.langenfelt@sfoto.se

Upplaga: 1 200 ex

Redaktion:

Projektledare och redaktör:
Tove Falk Olsson och
Annika Thörn Legzdins
Grafisk form: Sara Rapp Acedo

Tryck: TMG Sthlm AB

Utgivningsår: 2022

ISBN: 978-91-519-6928-2

Katalogen är tryckt på ett av världens
miljövänligaste papper – Scandia 2000
Smooth White från Lessebo Paper

Katalogen är producerad
med stöd från:

LESSEBO PAPER

Gefvert

**SVENSKA
FOTOBOKSPRISET**

22

